

grænset. Der spørges jo nemlig kun om en Uges Arbejdsløn, og der spørges en bloc for en Del Arbejdere tilsammen; en egentlig Arbejdslønsstatistik henvender sig saavel til Arbejdsgivere som til Arbejdere — saaledes som det f. Eks. har været Tilfældet med de nogle Gange af Kjøbenhavns statistiske Kontor udarbejdede Overtager over Arbejdslønnen —, og en Fremstilling af Arbejdernes Indtægter kan ikke foretages uden Kundskab ogsaa om Arbejdsløshedens Omfang. Det Materiale, der maatte indkomme i Henhold til Skemaet, kan altsaa ikke uden videre benyttes til Fremstilling af Gennemsnit af Arbejdslønnen i de forskellige Fag, end mindre til Angivelse af regelmæssige Marsindtægter; men paa den anden Side vil man ved de her indhentede Oplysninger faa et Massemateriale tilbejbragt, som ikke vil kunne komme til stede ad anden Vej, og som vil være af største Betydning sideordnet med de Oplysninger, Undersøgelser som de før nævnte eller endnu videregaaende Specialundersøgelser maatte kunne fremstafte. En Sammenstilling, paa Grundlag af Materialet, af Forholdet i de forskellige Fag og i de forskellige Landsdele, i By og paa Land, i Haandværks- og Storindustri, for mandlige og kvindelige Arbejdere, vil kunne tilbejbringes, og det er endelig ikke udelukket, at der for visse Grene og visse Erhverv kan findes et Grundlag til Belysning af Arbejdslønnen som Produktionsudgift for den paagældende Industri og derigennem atter omvendt af dennes Betydning for Arbejderne.

Naar der ovenfor er nævnet de Hovedrubrikker, Skemaet formentlig bør indeholde, kunde der jo dernæst blive Spørgsmaal om andre Rubrikker, som ikke ere nævnte. I al Almindelighed gælder det, at man maa være sparsom med Spørgsmaalenes Antal, hvis man vil have gode og omhyggelige Besvarelser. Man kan derfor ikke anse det for rigtigt at optage saadanne Spørgsmaal, som andetsteds ere bragte i Forslag, f. Eks. om Antallet af Ulykkestilfælde i den paagældende Industri, da slikt langt bedre gøres til Genstand for særlige Undersøgelser, ikke heller yderligere Spørgsmaal vedrørende Arbejdsforhold, ej heller angaaende Fabrikshygekasser og lignende, da der findes andre og lettere Veje til Oplysning herom. Derimod kunde der rejses Tvivl om, hvorvidt ikke ogsaa Produktionens Omfang eller Værdi eller begge Dele bør søges oplyst i Skemaet. En saadan Oplysning er ikke søgt tilbejbragt ved nogen af de store tyske Erhvervs- og Industritællinger. Derimod foreligger der Oplysninger i saa Henseende fra Sverrig og Finland, og det

endda periodiske Oplysninger fra Nar til andet, ligesom disse Lande i det hele taget have fremstafte aarlige Meddelelser om Industriforhold ved Udsendelse af Blanketter, som gennem Lokalovertagerne fremsendes til hver enkelt Virksomhed i Landet. Ligesom imidlertid Paalideligheden af Oplysningerne om Produktionen i Sverrig og Finland synes noget tvivlsom, saaledes er det sikkert, at ved en almindelig Tælling, som den nærværende, uden direkte Vejledning eller Udpørgen af den enkelte, kan man ikke vente Spørgsmaalene besvaret. For saa vidt angaar den lille Haandværker, der giver sig lige saa meget af med Reparation som med Færdiggørelse af nye Ting, vil det vel endog være umuligt at faa oplyst andet end Produktionens Værdi eller rettere Aarets Bruttoindtægt, og en Kontrol med Rigtigheden heraf vil være særdeles vanskelig. Men selv for store Industrier vil det ikke med almindelige Regler kunne angives, hvad de skulle anføre om Produktionsmængden; thi hvor Produkterne ikke ere ensartede Masker — saaledes som det gælder ved Urproduktionerne i Agerbrug, Skovkultur og lignende eller ved de statskontrollerede Industrier: Suffer, Ol, Brændevin og Margarine — men en Række forskellige Industriartikler, vil det muligvis kun være gørligt at oplyse de anvendte Raastoffers Mængde, eller, hvor ogsaa dette svigter, Produktionsværdien.

Det kan dog ikke nægtes, at det især for den egentlige Fabrikindustri her i Landet har sin store Betydning at kende Produktionens Omfang. Da nu imidlertid som anført en almindelig Forespørgsel derom næppe vil kunne gennemføres, og da den aller væsentligste Del af Fabrikvirksomhederne og en betydelig Del af de større Haandværksvirksomheder henhører under Fabrikinspektørenes Tilsyn, har det statistiske Bureau henvendt sig til Fabrikinspektørerne med Anmodning om deres Støtte til denne Sags Løsning. Bureauet har herpaa erholdt et imødekommende Svar, og man er blevet enig om, at for hver enkelt Virksomhed, der henhører under Fabriktilsynet, ville de bistaa med Kontrol af de Oplysninger, Skemaet kommer til at indeholde om Virksomheden, ved Sammenholdelse med Tilsynets Oplysninger om paagældende Virksomhed, samt direkte fremstafte Oplysning om Virksomhedernes Produktionsmængde og Produktionsværdi, efter Regler vedtagne i Fællesskab, modificerede paa den Maade, som er mest praktisk i hvert enkelt Tilfælde og tilbejbragt ved personlig Henvendelse i enhver Virksomhed under Tilsynet.